

#51

FIEDLER Ferenc

FIEDLER FERENC (1921-2001)

Cím nélkül | Untitled, 1963

Olaj, vászon | Oil on canvas, 100 x 81,5 cm
Jelezve hátoldalon | Signed on the reverse: Fiedler

Kezdő ár | Starting price: 4 000 000 Ft / 11 111 EUR
Becsérték: 7 000 000 - 9 000 000 Ft
Estimated value: 19 444 - 25 000 EUR

KIÁLLÍTVA | EXHIBITED:

| Fiedler 100 - François Fiedler's 100th anniversary exhibition.
Kálmán Maklár Fine Arts, Budapest, 2021. február 1. - március 12.

1. Fiedler és Raoul Ubac,
Galerie Maeght, Párizs, 1964

Fiedler Ferenc tehetségére nagyon hamar felgyeltek, már tíz éves korától a *Nyirvidék Szabolcsi Hírlap* rendszeresen tudósított a fiatal művész kibontakozásáról, kiállításon szerepel, II. Rákóczi Ferencről és Horthy Miklós kormányzóról készített portréit a közhivatalban helyezik el, és még nincs tizennégy, amikor egy rajzát beválogatják a Londoni Rajzkiállításra. Innentől kezdve sikert, sikerre halmoz, és egyenes út vezet ahhoz, hogy főiskolai mestere és az éppen aktuális rektor, Szőnyi István tanársegédjének választja. A háború után Rómába utazik feleségével, és a Római Magyar Akadémián Hantai Simonnal együtt nyílik bemutatója, majd továbbutaznak ösztöndíjjal

Párizsba, ahonnan azonban többé nem térnek haza.¹

Ezzel együtt Fiedler hátat fordít a figurális művészetnek is, és rendkívül hamar bekapcsolódik a legmodernebb művészi csoportokba. Délelőttönként a Louvre-t járja és másolja, tanulmányozza a nagy mestereket, a nap többi részében pedig restaurálásból tartja fenn magát, valamint rendületlenül dolgozik saját képein. Fiedler nagy vehemenciával veti bele magát a kísérletezésbe, az anyagok tanulmányozásába, és hamarosan kialakítja saját stílusát, amely texturális hatásokban gazdag absztrakt gesztuális festészet.

2. Fiedler egyéni kiállítása a Galerie Maeght-ban, 1964

3. Fiedler egyéni kiállítása a Galerie Maeght-ban, 1964

Különösen a régi falak és a prehistorikus barlangfestmények vannak rá hatással. Az ekkorra már befutott spanyol szürrealista festő, Joan Miró egy kirakatban látott képe után felkeresi és beajánlja Párizs egyik legprogresszívebb helyére, a Maeght Galériába, valamint megosztja Fiedlerrel műtermét is. A következő évben már a legnagyobb kortárs mesterekkel állít ki, mint Braque, Chagall, Kandinszkij, Picasso vagy Giacometti. *„Ami már először szembeötlő volt számomra, az a struktúrák - színek, formák, ecsetvonások - hiánya, amely az egymás mellé- vagy alárendelés logikus ritmusából fakad - írja Octave Nadal művészeti író, a Sorbonne professzora 1959-ben Fiedler műveit látva.² Az ötvenes-hatvanas években készült alkotások*

többsége vertikális formátumúak, amelyekre a különböző, félig áttetsző festékrétegek változatos módon (fröcsköléssel, csurgatással, visszakaparással, spricceléssel, maratással) kerülnek fel. Ezek a gesztusszerűen egymásra és egymás mellé helyezett jelek heterogén textúrájú felületeket hoznak létre, amelyek olykor plasztikus mintázattá állnak össze. Fiedler miután Párizsból vidékre költözött a természetben festett, állvány nélkül, rendszerint a vásznat a földre helyezve és forgatva. Berecz Ágnes szerint azonban művei ennek ellenére sem tekinthetők absztrakt tájképeknek, mint ahogyan azt sokan gondolják.³ Erre utal a függőleges beállítás, valamint hogy a képek vizuális jelei nem utánozzák a természetet, hanem inkább benne léteznek, az alkotás

folyamatának része, ahogy Hantainál, aki elásta vásznait, hogy megfigyelje az efféle konzerválás miképp hat a művekre. A természetben a dolgok (jó esetben) az embertől függetlenül, maguktól történnek, ahogy Fiedler munkamódszere is az, hogy nem irányítja, hanem pusztán lehetővé teszi a formák létrejöttét, és hagyja, hogy az anyag a maga útját járja. A most aukcióra kerülő olajfestményen Fiedler hártyszerűen keni fel a földhöz hasonló barnás színeket, majd további rétegeket csurgat a felületre, máshol pedig kimaratja azt. A képbe beleveszik a szemlélő, a változatos faktúrák a vászon végigpásztázására készíti a tekintetet, s így végigkövethető, hogy miképp alakulnak át az árnyalatok, valamint, hogy a szín, hogyan válik egyszersmind fényt képző anyaggá.

FÖLDES LÉNA

4. Mark Rothko: Fekete kék festmény, 1968, Moco Múzeum, Amszterdam

- 1 Fiedler. (szerk.: Kálmán Maklár) Kálmán Maklár Fine Arts, Budapest, 2014, 233-234.
- 2 Octave Nadal: „François Fiedler, after silence”. In: *François Fiedler*. Pelaires Centre Cultural Contemporani, Palma de Mallorca, 1990, 112.
- 3 Berecz Ágnes: Az absztrakció anyagai: François Fiedler (1921-2001). In: *Fiedler*. (szerk.: Kálmán Maklár) Kálmán Maklár Fine Arts, Budapest, 2014, 26.

